

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Sykehuspartner HF	20. desember 2023

SAK NR 098-2023

BUDSJETT 2024

Forslag til vedtak

1. Styret vedtar budsjett for 2024 med sum inntekter 6 065 millioner kroner, sum driftskostnader inkludert finanskostnader 5 980 millioner kroner, og et resultat etter finanskostnader på 85 millioner kroner.
2. Styret vedtar investeringsbudsjett for 2024 på 1 117 millioner kroner inkludert lokale IKT investeringer. Styret vil bli forelagt investeringsforslag i henhold til gjeldende fullmaktstruktur. I tillegg kommer investeringsbudsjett fra den regionale IKT-prosjektporteføljen.
3. Styret tar til etterretning at budsjettforslaget ikke inkluderer regional prosjektportefølje som virksomhetsoverføres fra Helse Sør-Øst fra 1. januar 2024, og at budsjett for denne delen vil bli tillagt Sykehuspartner HF's budsjett i sin helhet.
4. Styret gir administrerende direktør fullmakt til å foreta interne budsjettkorrigeringer basert på en kvalitetssikring av budsjettet.
5. Styret tar *redegjørelse økonomi til Helse Sør-Øst RHF* til etterretning.

Skøyen, 13. desember 2023

Hanne Tangen Nilsen
administrerende direktør

Vedlegg: *Redegjørelse økonomi til Helse Sør-Øst RHF*

1. Hva saken gjelder

I saken presenteres budsjett for Sykehuspartner HF for 2024. Endelig budsjett er i tråd med orientering gitt i styremøtet 1. november 2023, sak 083-2024 *budsjettinnspill 2024 Sykehuspartner HF*.

2. Hovedpunkter

I møter med Helse Sør-Øst har Sykehuspartner HF presentert et forslag til budsjett for 2024 hvor kostnadsnivået er høyere enn økonomisk langtidsplan (ØLP).

Som styret ble orientert om i møte 1. november 2023 er det etter dialog med Helse Sør-Øst RHF vært nødvendig å redusere kostnadsnivået i budsjett 2024. Helse Sør-Øst RHF poengterte av veksten i IKT-kostnader var utfordrende for foretaksgruppen og at Sykehuspartner HF måtte se på kostnadssiden på ny. Spesielt utvikling innen avtalekostnader og bemanning ble nevnt.

I tillegg ble Sykehuspartner HF bedt om å omarbeide forventet prisvekst i budsjett 2024, fra SSB konjunkturtendenser til forutsetninger benyttet i statsbudsjettet. Prisvekst i budsjett 2024 er derfor redusert til en forventet prisvekst på 2,9 % og et lønnsoppgjør på 4,9 %. Forventet prisvekst virker lav i forhold til signaler fra våre leverandører og øker risikoen i budsjettet.

Sykehuspartner HFs budsjett er behandlet av ledermøtet i Helse Sør-Øst og direktørmøtet i Helse Sør-Øst. I endelig budsjett for 2024 øker Sykehuspartner HFs driftsinntekter med 119 millioner kroner i forhold til indeksregulert ØLP.

Underveis i prosessen har Sykehuspartner HF lagt inn kostnadsreduksjoner på i størrelsesorden 120 millioner kroner. Sykehuspartner HF anerkjenner helseforetakenes utfordringer knyttet til økonomiske rammebetingelser, og har redusert budsjetterte kostnader ned til ønsket nivå. Det må imidlertid påpekes at forventet nivå er krevende og utgjør en økonomisk risiko. Kostnadene i Sykehuspartner HF er i all hovedsak knyttet opp mot leverandøravtaler og personalkostnader. Sykehuspartner HF registrerer at summen av initiativ i foretaksgruppen resulterer i økte avtalekostnader utover nivå hensyntatt i økonomisk langtidsplan og at det tilkommer tjenester som helt eller delvis ikke er innarbeidet. Sykehuspartner HF skal forbedre leveransetider og stå for betydelige leveranser innenfor regionale prosjekter, bygg, modernisering av nettverk og øvrig infrastruktur i perioden.

Sykehuspartner HF jobber med effektivisering, men initiativene innen sanering, automatisering og optimalisering gir ikke tilstrekkelig effekt til å kompensere for kostnadsvekst og volumvekst. Realisering av store kostnadsgevinster krever store løft, hvor effekten først kommer når porteføljen i stor grad er standardisert. Sykehuspartner HF vurderer at effektene av kostnadstiltakene for å nå vedtatt ramme fra Helse Sør-Øst RHF vil påvirke tjenestenivået. Konsekvensene av tiltakene er ikke avstemt med helseforetakene, og vil måtte gås opp etter hvert som tiltak identifiseres.

2.1 Økonomiske hovedtall

Sykehuspartner HFs kostnadsbudsjett omfatter hovedsakelig drift og forvaltning av eksisterende, nye og utvidede tjenester. Hovedtallene for budsjett 2024 er som følger:

Sykehuspartner HF	R2022	B2023	ØLP (i) 2024	B2024	Avvik ØLP	
					Beløp	%
Basisramme	434	382	308	310	2	1 %
Driftsinntekter	4 206	4 616	5 027	5 145	119	2 %
Periferi og viderefakturering	283	234	259	283	24	9 %
Konsulentinntekt	228	287	304	327	23	7 %
Sum driftsinntekter	5 151	5 519	5 897	6 065	168	3 %
Lønnskostnader	1 277	1 428	1 598	1 617	19	1 %
Overtid og ekstrahjelp	57	46	52	47	-5	-10 %
Pensjonskostnad	214	218	205	204	-1	0 %
Lønnsrefusjoner	-56	-38	-42	-44	-1	3 %
Annen lønn	230	250	269	286	17	6 %
Sum personalkostnader	1 721	1 905	2 082	2 111	29	1 %
Aktiverbare timer	-113	-113	-156	-216	-60	28 %
Varekostnad	51	41	43	45	1	3 %
Avskrivninger	1 287	1 417	1 509	1 468	-41	-3 %
Lisenser, service og vedlikehold	1 289	1 439	1 698	1 888	190	10 %
Ekstern bistand	496	276	288	266	-22	-8 %
Andre driftskostnader	273	282	283	307	24	8 %
Overordent kutt			-147	-106	41	-39 %
Sum driftskostnader	5 004	5 248	5 600	5 762	162	3 %
Driftsresultat	147	270	297	303	6	2 %
Nettofinans	147	170	212	218	6	3 %
Resultat	0	100	85	85	0	0 %

Andre nøkkeltall:

Timeinntekter (akt + kons)	341	400	460	543	84	18 %
FTE (UB)	1 743	1 841	1 927	1 992	65	3 %

Tabell: Totalt driftsbudsjett for Sykehuspartner HF – 2024. ØLP 2024 er indeksjustert (i)

Inntekter

Basisramme

I budsjettforslaget er finansiering via basisramme satt til 310 millioner kroner. Basisfinansieringen inkluderer 85 millioner kroner reservert til å håndtere det akkumulerte underskuddet per 31. desember 2018 i Sykehuspartner HF, og 225 millioner kroner til finansiering av driftskostnader i programprosjekter.

Driftsinntekter

Driftsinntekter gjenspeiler tjenestepriser med unntak av inntektsstrømmer for konsulentinntekter, viderefakturering og basisrammefinansiering fra Helse Sør-Øst RHF. Driftsinntekter er summen av tjenestepriser på alle kundetjenestene fra både IKT og Administrative fellestjenester, brukerstøtte, felleskostnader, sikkerhet mfl. SLA-oppgraderinger finansieres gjennom driftsinntektene.

Driftsinntekter i budsjettet er 5 145 millioner kroner som er 119 millioner kroner høyere enn indeksjustert økonomisk langtidsplan.

Konsulentinntekter og aktiverbare time

Konsulentinntekt og aktiverbare timer må ses i sammenheng. Dette er summen av Sykehuspartner HFs ressursinnsats i prosjekter og leveranser som enten kan faktureres eller aktiveres. Det er budsjettet med leveranser for 543 millioner kroner i timeleveranser, som utgjør en økning på 143 millioner kroner over nivå i budsjett 2023. Omtrent 380 årsverk (19 % av antall årsverk) skal bidra inn i prosjekter i 2024.

Tilgjengelige ressurser benyttes til store leveranser som infrastrukturmodernisering, regional IKT-prosjektportefølje, leveranser til nye sykehusbygg og tjenesteendringer.

Driftskostnader

Lønnskostnader

Sykehuspartner HF	R2022	B2023	ØLP (i) 2024	B2024	Avvik ØLP	
					Beløp	%
Lønnskostnader	1 277	1 428	1 598	1 617	19	1 %
Overtid og ekstrahjelp	57	46	52	47	-5	-10 %
Pensjonskostnad	214	218	205	204	-1	0 %
Lønnsrefusjoner	-56	-38	-42	-44	-1	3 %
Annen lønn	230	250	269	286	17	6 %
Sum personalkostnader	1 721	1 905	2 082	2 111	29	1 %

Tabell: Personalkostnader fordelt på kontogruppe

Totale lønns- og personalkostnader utgjør 2 111 millioner kroner og består av direkte lønn, feriepenger, overtid, pensjon og annen lønn – herunder arbeidsgiveravgift. Lønnskostnadene er økende på grunn av økte behov for nye årsverk til drift og forvaltning av nye tjenester og arbeid i prosjekter.

Det er ikke mottatt komplett budsjett for planlagt virksomhetsoverdragelse fra Helse Sør-Øst knyttet til regional prosjektportefølje. Budsjett for denne enheten vil bli lagt til i sin helhet og fakturert Helse Sør-Øst i 2024 (basisfinansiering av driftskostnader).

Forslag i statsbudsjettet for 2024 om økt arbeidsgiveravgift på 5% av lønninger utover 850-tusen er ikke innarbeidet i budsjettforslaget. Det er en forventning om at økt kostnad vil bli kompensert.

Det er vurdert som hensiktsmessig å benytte interne ressurser innen Sykehuspartner HF's kjernevirksomhet framfor ekstern innleie. Behovet for IKT kompetanse har vært økende. Bruk av egne medarbeidere vil være billigere og arbeidskraften vil være mer stabil, samtidig som viktig kompetanse bygges opp i Sykehuspartner HF.

Økningen i personalkostnader i forhold til økonomisk langtidsplan skyldes primært bemanningsøkning innen IKT-tjenester og Teknologi og arkitekturstyring. Dette omhandler blant annet nye leveranser, oppbygging av nye tjenester og kompetanse (sky, low code, IaC).

Varekostnad

Budsjett for varekostnad gjelder pc-utstyr og telekommunikasjon som anskaffes av helseforetakene, og blir viderefakturert til kostpris. Budsjettet varekostnad er i tråd med økonomisk langtidsplan.

Avskrivninger

Avskrivningene er redusert i forhold til økonomisk langtidsplan. I hovedsak kommer dette som en konsekvens av lavere investeringsnivå i program (infrastrukturmodernisering), sikkerhetstiltak og lokale investeringer. I tillegg til driftskostnader er også investeringer tatt ned i endelig budsjett.

Tabellen under viser sammenhengen mellom avskrivninger i økonomisk langtidsplan og budsjett 2024.

Avskrivninger	Budsjett	ØLP	Budsjett	Endring	Endring
Sykehuspartner Avskrivninger MNOK	B2023	Ø2024	B2024	B2024-B2023	B2024-Ø2024
Program (STIM, Win 10)	156	203	175	20	-28
Sikker og stabil drift	245	233	236	-9	3
Sikkerhetstiltak	73	67	78	5	11
Forvaltning av kundetjenestene	29	21	26	-3	4
Automatisering og effektivisering	17	23	23	6	0
Utstyrsforvaltning	164	190	187	22	-4
Lokale IKT investeringer	93	98	97	4	-1
Overført fra Regional IKT	510	540	529	20	-10
Regional forbedring	34	74	57	23	-17
Sykehusbygg	84	47	43	-41	-4
Øvrig	12	9	12	-1	2
SUM	1 417	1 506	1 462	46	-43

Tabell: Avskrivninger i budsjett 2024 sammenlignet med ØLP 2024 og budsjett 2023

Lisenser, service og vedlikeholdsavtaler

Sykehuspartner HF	R2022	B2023	ØLP (i) 2024	B2024	Avvik ØLP	
					Beløp	%
Lisenser, service og vedlikehold	1 289	1 439	1 698	1 888	190	10 %
Overordnet kutt			-147	-106	41	-39 %
Sum driftskostnader	1 289	1 439	1 551	1 782	231	13 %

Lisenser, service og vedlikeholdskostnader utgjør i 2024 1 888 millioner kroner, og er økende i forhold til forventet nivå. Budsjett 2024 inkluderer en betydelig kostnadsøkning knyttet til avtalekostnader hos Sykehuspartner HF. Nye avtaler, utvidelser av eksisterende avtaler og forventet prisstigning er inkludert i avtalebasen.

Bildet er sammensatt og økningen skyldes både bestillinger gjort av helseforetakene, overføring av eksisterende avtaler, regionale prosjekter (hvor forvaltning og drift ikke er tilstrekkelig estimert og ivare tatt), nye sikkerhetsløsninger og generelle volumøkninger. Overgang til skytjenester og leieavtaler fører også til økte avtalekostnader, samtidig gir det en reduksjon i avskrivninger.

Lisens, service og vedlikehold er utfordrerne for Sykehuspartner. Per oktober 2023 har kontogruppen et avvik på 107 millioner kroner i forhold til budsjett. Et betydelig negativt avvik fra 2023 videreføres inn i budsjett 2024.

Det er innenfor denne kontogruppen mye av de overordnede kostnadsreduksjonene må realiseres. I tabellen overfor er det illustrert på en egen linje. Det er lagt inn et betydelig krav til effektivisering i avtaler innen IKT-tjenester og Kliniske IKT-tjenester. Det arbeides aktivt med innkjøpsanalyser og avtaleoptimalisering. En vesentlig forutsetning for effektivisering innen avtalekost er imidlertid standardisering og redusert variasjon. For å lykkes med dette er det helt nødvendig at øvrige helseforetak prioriterer å samarbeid med Sykehuspartner HF om dette.

Ekstern bistand

Ekstern bistand benyttes i hovedsak til følgende formål i Sykehuspartner HF:

- Supplering av Sykehuspartner HF's egen kapasitet til å gjennomføre prosjekter i regionen
- Backfill i egen driftsorganisasjon for å muliggjøre at virksomhetsområdene kan bidra inn i STIM og andre programmer med egne ressurser
- Bistand til SLA-oppgraderinger

- Innkjøp av spesialkompetanse som Sykehuspartner HF ikke har eller ser det hensiktsmessig å tilegne seg.

Ekstern bistand benyttes både i drifts- og investeringsprosjekter i Sykehuspartner HF. Denne posten er redusert betraktelig i forhold til dagens nivå. Ekstern bistand ble tatt kraftig ned i ØLP og er tatt ytterligere ned i budsjett 2024. Virksomhetsområdene har kun anledning til å leie inn kritisk kompetanse på et minimum. Dette kan føre til forsinkelser i prosjektleveranser.

Andre driftskostnader

Under samleposten *andre driftskostnader* inngår blant annet reise- og diettkostnader, kurs, telefoni, møtekostnader og strøm. Andre driftskostnader er tatt noe ned i forhold til økonomisk langtidsplan. Husleiekostnader er hovedsak nøkkelbasert (kostnad per ansatt) og videreføres på samme nivå gjennom perioden og følger dermed utviklingen i antall medarbeidere.

Finans

Rentekostnader er først og fremst renter på mellomværende gjeld mot Helse Sør-Øst RHF, beregnet ut fra investeringsomfang og hvordan det påvirker mellomværende gjeld. Totale finanskostnader for 2024 er beregnet til 218 millioner kroner, som er rett i overkant av økonomisk langtidsplan.

Driftsresultat

Med de forutsetningene som er tatt vedrørende driftsinntekter, basisramme, konsulentinntekt og arbeid i aktiverbare prosjekt har Sykehuspartner HF et resultat på 85 millioner kroner i 2024, som er likt med økonomisk langtidsplan.

2.2 Krav til effektivisering / tiltak

Budsjettet til Sykehuspartner HF inneholder en forventet kostnadsreduksjon på ca. 170 millioner kroner, som foreløpig ikke er identifisert. I tillegg inneholder budsjettet en normal forventning om effektivisering gjennom daglig drift. Utfordringene er fordelt til virksomhetsområdene hvor de må realiseres. Ledergruppen vil sammen med linjen arbeide for at de nås. Noen hovedlinjer i besparelsene er diskutert, men allerede besluttede planer og prosjekter gjør nødvendige nedtak utfordrerne. Den største risikoen ligger på avtalebasen.

Hovedområder for kostnadsbesparelser:

Kontroll på ansettelser / bemanning

- Optimalisere tjenesteproduksjon (frigjøre FTE til nye områder)
- Begrenset økning i FTE (prosjekter og nye leveranser)
- Øke andel interne i prosjekter (bytte eksterne med interne)

Strukturelle tiltak

- Leveransefabrikken (øke leveranseevne med færre FTE)
- Porteføljestyling (effektiv kapasitetsutnyttning)
- Basistjenester (strømmlinjeforme)
- Brukerstøtte (automatisering)

Arbeide videre med avtalebasen

- Løpende gjennomgang
- Samarbeidsarenaer (prosjekt og linje)
- Forutsigbarhet – nye kostnader (løpende)
- Estimering av drift og forvaltning i prosjekter

Bremse fart

- Prioritering
- Re-planlegge prosjekter / forskyvninger

- Begrense forventninger om ny funksjonalitet /endringer
- Hverdagsrasjonalisering (reiser, kurs, overtid mv.)
- Automatisering

Redegjørelse til Helse Sør-Øst RHF

I lys av den krevende driftssituasjonen i Helse Sør-Øst og svak økonomisk utvikling etter utløpet av pandemien, og som oppfølging av styremøte i Helse Sør-Øst RHF 26. oktober har Helse Sør-Øst RHF bedt om en redegjørelse for økonomiområdet fra alle helseforetak. Redegjørelsen skal omfatte vurderinger av strukturelle og ledelsesmessige tiltak i helseforetakene, forventede effekter av tiltakene, forventet utvikling fremover og når tiltakene forventes å ha full effekt. Videre skal avveininger som gjøres for å ivareta kvalitet og tilgjengelighet til tjenesten innenfor gitte økonomiske rammer belyses.

Redegjørelsen skal fokusere på tiltak og forventet effekt av tiltak for resten av 2023 og inn mot budsjett 2024. Den skriftlige redegjørelsen vil være underlag for arbeid med sak til styret i Helse Sør-Øst RHF i desember.

Sykehuspartner har svart ut i henhold til mal fra Helse-Sør, jf. vedlegg, og innholdet er i tråd med beskrivelsen over.

Helse Sør-Øst RHF har bedt om at redegjørelsen legges frem for styret.

Investeringer

Totalt investeringsnivå styrt av Sykehuspartner HF er etter gjennomgang med Helse Sør- Øst redusert med 75 millioner og er nå på nivå med økonomisk langtidsplan (ikke indeksjustert).

I hvilke porteføljer investeringsnivået skal reduseres er ikke endelig besluttet, men en foreløpig fordeling er Sikker og stabil drift – 30 millioner kroner, Sikkerhet -20 millioner kroner, Forvaltning av kundetjenestene -5 millioner kroner og automatisering -20 millioner kroner.

Sykehuspartner HF - investeringer	Regn	Bud	Prog.	ØLP	Bud.	Endring fra ØLP
MNOK	2022	B2023	P2023	2024	B2024	2024
Program (STIM og strategiske prosjekter)	273	427	383	426	437	11
Sikker og stabil drift	232	215	215	261	261	
Sikkerhetstiltak (CERT og Øvrig)	66	69	69	61	87	26
Forvaltning av kundetjenestene	11	18	18	40	25	-15
Automatisering og effektivisering	29	47	42	16	40	24
Reduserte investeringer					-75	-75
Totalt	611	776	727	805	775	-30
Andre investeringer MNOK	2022	B2023	P2023	B2024	B2024	2024
Utstysforvaltning	228	225	225	225	225	
Lokale IKT investeringer	114	102	101	87	117	30
Annet	3					
Delsum	346	327	326	312	342	30
SUM investeringer "styrt" av Sykehuspartner HF	957	1 103	1 053	1 117	1 117	
Andre investeringer i regionen MNOK	2022	B2023	P2023	B2024	B2024	2024
Regional forbedring	79	150	131	150	150	
Overført fra Regional IKT (HSØ)	357	1 560	1 272	741	1 185	444
Overført fra Sykehusbygg (HSØ)		29	29	530	530	
Regionale prosjekter	436	1 739	1 432	1 421	1 865	444
Samlet investeringsnivå	1 393	2 842	2 485	2 538	2 982	444

Tabell: Investeringer i budsjett 2024

3. Administrerende direktørs anbefaling

Som omtalt i saken anerkjenner Sykehuspartner HF den økonomiske situasjonen i regionen og helseforetakenes utfordringer knyttet til økonomiske rammebetingelser. Det har derfor blitt jobbet med å redusere budsjetterte kostnader ned til ønsket nivå. Administrerende direktør påpeker at de siste reduksjonene i budsjetttrammen er krevende å håndtere og derfor utgjør en økonomisk risiko.

Budsjetttrammen krever omstilling på flere områder, og vil kreve ledelsesfokus og -kraft. Omdisponering av budsjett vil kunne bli nødvendig gjennom 2024.

Administrerende direktør anbefaler at styret vedtar budsjett for 2024 med sum inntekter 6 065 millioner kroner, sum driftskostnader inkludert finanskostnader 5 980 millioner kroner, og et resultat etter finanskostnader på 85 millioner kroner. Videre anbefales det at styret vedtar investeringsbudsjett for 2024 på 1 117 millioner kroner inkludert lokale IKT investeringer, og at styret vil bli forelagt investeringsforslag i henhold til gjeldende fullmaktstruktur. I tillegg kommer investeringsbudsjett fra den regionale IKT-prosjektporteføljen.

Videre anbefales det styret tar til etterretning at budsjettforslaget ikke inkluderer regional prosjektportefølje som virksomhetsoverføres fra Helse Sør-Øst fra 1. januar 2024, og at budsjett for denne delen vil bli tillagt Sykehuspartner HF's budsjett i sin helhet. Det anbefales at styret gir administrerende direktør fullmakt til å foreta interne budsjettkorrigeringer basert på en kvalitetssikring av budsjettet, og at styret tar redegjørelse økonomi til Helse Sør-Øst RHF til etterretning.